

Miljödepartementet

Kemikalieenheten

Annika Löfgren

Diarienummer: M 2020/00078/Ke**Vår ref:****Diarienummer:** R2020-25

Helena Sjögren

Helena.sjogren@skogsindustrierna.se

Tel 072 585 72 35

**Yttrande över Miljödepartementets remiss angående betänkande
SOU 2020:3, Hållbar slamhantering**

Skogsindustrierna tackar för möjligheten att yttra sig över betänkandet Hållbar slamhantering.

Skogsindustrierna bejakar den cirkulära ekonomin där vi ser vår bransch som en naturlig del både med vår förnybara råvara och återvinningsbara produkter. Branschen arbetar aktivt för att ytterligare öka värdet på rest och biprodukter. Där det är möjligt ur miljömässiga aspekter ser vi positivt till att slam tas tillvara och kommer till nytta.

- Slam som uppstår vid skogsindustri ingår ej och ska ej ingå i förordningen om användning av avloppsslam och vissa ytterligare avloppsfraktioner samt återvinning av fosfor
- Skogsindustrierna avstyrker betänkandets förslag 1

Vi bedömer att det industriella slam som uppstår på skogsindustrins anläggningar inte ingår i förordningen om användning av avloppsslam och vissa ytterligare avloppsfraktioner samt återvinning av fosfor. Detta då vårt avloppsvatten ej kan anses ha liknande sammansättning som avloppsvatten från hushåll som avses i definitionen i §2.

Skogsindustrierna är massa-, och pappers- och den trämekaniska industrins bransch- och arbetsgivarorganisation. Skogsindustrierna företräder ett 50-tal massa- och pappersbruk i sammanlagt 22 koncerner/företag och cirka 115 sågverk i ett 60-tal koncerner/företag, samt ett antal företag med nära anknytning till massa-, pappers-, eller trävarutillverkning. Arbetsgivarverksamheten bedrivs tillsammans med gruvsektorn och stål- och metallsektorn inom organisationen Industriarbetargivarna. Inom Skogsindustrierna ingår verksamheten Svenskt Trä och sekretariatet för Biolnnovation. Skogsindustrin sysselsätter nära 55 000 personer och exporterade för 145 miljarder kronor 2018.

Skogsindustrierna avstyrker betänkandets alternativ 1

Betänkandets alternativ 1 är förslaget om ett totalt spridningsförbud med mycket begränsade undantag. Skogsindustrierna avstyrker det förslaget då det går tvärs emot utvecklingen av cirkulär ekonomi. Där det är miljömässigt möjligt kan spridning av slam vara ett bra sätt att ta tillvara näringsämnen och minska mängden avfall.

Skogsindustrierna delar utredarens uppfattning att "Evidensen för att ett totalförbud är nödvändigt saknas dock, forskningen har inte kunnat belägga att slamgödslade grödor ger hälsopåverkan eller påverkar ekosystemen i jordbruket på ett negativt sätt."

Slam av god kvalité som exempelvis det slam som är Revaq-certifierat, och därmed följer hårda riktlinjer, ska kunna fortsättas att tas tillvara dvs spridas på samma sätt som i dag.

Skogsindustrierna avstår i övrigt att kommentera avloppsslam som inte härrör från industrin.

Stockholm

2020 06 08

För Skogsindustrierna

Helena Sjögren
Miljödirektör

Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen
Miljökontoret
Monica Jörneskog

2020-05-15

Dnr MK-2020-995

Miljödepartementet

Regeringskansliet
10333 Stockholm

Yttrande - statligt betänkande Hållbar slamhantering (SOU 2020:30)

Ert dnr: M2020/00078/Ke

Bygg- och miljönämnden bedömer att betänkandets alternativ 2 är en framkomlig väg för att dels återvinna flera värdefulla näringsämnen från avloppsslam till jordbruksmark, dels fasa ut skadliga ämnen ur kretsloppet.

Bygg- och miljönämnden avråder starkt från alternativ 1 i betänkandet.

Alternativ 2

Bygg- och miljönämnden bedömer att betänkandets alternativ 2 är en framkomlig väg för att dels återvinna flera värdefulla näringsämnen från avloppsslam till jordbruksmark, dels fasa ut skadliga ämnen ur kretsloppet. Linköping har goda, praktiska exempel på hållbar slamhantering. Den kommunala VA-huvudmannen Tekniska Verken är ansluten till det frivilliga certifieringssystemet Revaq och allt slam är idag certifierat. Med få undantag sprids slammet på produktiv jordbruksmark redan idag, vilket ger en närmare hundra procentig återföring av fosfor i slammet. Detta utgör även ett kretslopp för slam som hämtas från landsbygdens små avloppsanläggningar. Biogas utvinns på plats vid avloppsreningsverket genom rötning, en resurs som vidarefördas till fordonsgas och ersätter fossilt bränsle.

Bygg- och miljönämnden anser att spridning av ett kvalitetssäkrat avloppsslam på jordbruksmark är en viktig del i kretsloppet mellan stad och land. Slammet är en lokal resurs som ersätter mineralgödsel tack vare sitt innehåll av kväve, fosfor, mikronäringsämnen, spårämnen och mullbildande ämnen. Problem med oönskade ämnen som tungmetaller, mikroplaster och läkemedelsrester ska förebyggas genom ett aktivt uppströmsarbete riktat mot hushåll, handel och industri. Önskade ämnen som ändå når avloppsreningsverket ska renas med ständigt förbättrad teknik. Ett totalt slamspridningsförbud försvagar incitamenten för detta arbete betydligt.

Alternativ 1

Bygg- och miljönämnden avråder starkt från alternativ 1 i betänkandet. Att utvinna fosfor ur avloppsslam kräver nya, fördyrande processanläggningar

för förbränning. Dessa förbrukar energi, ger luftutsläpp med klimatpåverkan samt en restprodukt som är problematisk. Resurser som kväve och mullbildande ämnen försvinner vid förbränning. Även en del av fosfor försvinner eller blir otillgänglig för växter, jämfört med om hela mängden slam återförs till jordbruksmark så som sker i Linköping idag. Förbränning av slam hotar också produktionen av biogas eftersom slam efter rötning har betydligt sämre värmevärde. Att processa slammet i två omfattande steg, rötning och förbränning, skulle bli mycket dyrt. Utredningen visar inte på någon miljönytta som uppväger kostnaden för den omställning som krävs. Sammantaget anser Bygg- och miljönämnden att det varken är miljömässigt eller ekonomiskt försvarbart att lägga stora resurser på att enbart utvinna fosfor ur avloppsslam.

För Bygg- och miljönämnden

Stefan Erikson
Bygg- och miljönämndens ordförande